

Előfizetési árak:
 Egy évre 8 kor., félévre 4 kor.,
 negyedévre 2 korona.
 Egyes esem. ára 16 fillér.
 Hirdetők marakalt árak szerint.
 A lap megjelenik minden esztendőben.
 Felelős szerkesztő:
FRANKOVICS GYÖRGY.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Drak u. 8.
 Hova a lap szellemi részét illető
 közlemények küldendők.
 Hirdetők vissza nem adtnak.
 Adóhivatal: István-utca 9.
 Hova a lap anyagi részét illető közle-
 mények az előfizetési pénzek küldendők.
 Kiadóhivatal:
FUCHS ANTAL.

PESTMEGYE SZABADELVŐ KÖZÖNSEGÉNEK HETILAPJA.

A községi képviselőtestület közgyűlése.

Ujpest, február 18-án.

Az új képviselőkkel, új előjárásági tagokkal s új viriistákkal felfrissített képviselőtestület f. é. február hó 12-én és 13-án tartotta *első* rendes közgyűlését.

A ki az első közgyűlésre azon reménnyel jött el, hogy valami változást, megújodást fog tapasztalni: az kellemtelenül csalódott.

A karzat közönsége csak néhány új arcot, új alakot látott a d szes közgyűlési teremben s a fényes padokban, de egyebekre nézve maradt minden a régiiben.

A napirend előtti felszólalások, az ugynevezett interpellációk éppen olyan mérvben és számban csaptak le az előjáróság fejére, mint azelőtt.

A napirendre kitűzött tárgyak fölött éppen úgy folyt az üres szóáradat, mint azelőtt.

A tárgyalás folyamata alatt ép oly figyelmetlenek, hangosan társalgók voltak a képviselők, mint azelőtt.

A képviselők között most is akad olyan, aki egy fél óráig hallgatja valamely kiküldött bizottságnak a jelentését s mégis ugyanazon ezélebből, ugyanazon ténykedésre bizottság kiküldését kéri s nem képes a tárgyhoz szólni.

Röviden, a képviselőtestület tagjainak egy része ma sem ébredt még annak a tudatára, hogy „az idő pénz!” s hogy a napirendre kitűzött tárgysorozattól vétek olyan kérdésekkel elvonni az időt, amely kérdésekre a főjegyző bármely napon s bármely órában éppen olyan, sőt talán még jobb, részletesebb,

megnyugtatóbb választ adhat, mint a közgyűlésen.

Rövidebben, a képviselők egy része ma sem veszi észre, hogy szóáradat közben megfullasztja a lényegtelen a lényegest.

Legrövidebben, a képviselőtestület közgyűlésének tárgyalási — színvonala még most is olyan, mint a régi volt, falusias s egy hajszálnyival sem emelkedett.

Vajjon mikor fog, ha most sem képes emelkedni?

Soha!

Végzetlenül örvendénünk, ha a *második* rendes közgyűlés ebben az évben megczáfolna minket s az ellenkezőt bizonyítaná be.

A két napos közgyűlésnek különben következő volt a lefolyása.

Február 12-én. Napirend előtt.

1. Dr. Kis Sándor azon kérdést intézte az előjárósághoz, hajlandó-e a rendes közgyűlésekre való meghívásokat 8 nappal előbb a képviselőknek megküldeni?

Zsoldos János főjegyző azt válaszolta, hogy a törvényben csak két rendes, a tavaszi és őszi közgyűlésről van szó s hogy a többiekre nézve elég ha 24 órával előbb becsatják ki a meghívókat. Dacára ennek, a rendkívüli eseteket kivéve, kész az előjáróság a képviselőket 5 nappal előbb a közgyűlésekre meghívni.

A közgyűlés dr. Kis Sándorral együtt tudomásul vette a választ.

2. Mady Lajos a kegyelet nevében, a közegészség érdekében tiltakozik az ellen, hogy a község szemetjét a temető területén rakják le, hogy a temetőből szemetbányát csináljanak. Kérde az előjáróságot, tett-e lépéseket azért, hogy a személtlerakódó hely kérdése rövid idő alatt megoldassék?

Zsoldos János hangsúlyozza, hogy a köz-

ségnek nincs egy négyszögölnyi olyan területe, melyen szemetet lehetne lerakni. Kijelenti, hogy az előjáróság megkeresésére gróf Károlyi Sándor, a Szilaspaták mellett, a megyeri két vízmű között hajlandó egy területet átengedni, de ezért 1200 korona évi bért kér, a mely horribilis összeg tetemesen fokozódna azáltal, hogy a távolság miatt, még egyszer annyi szemétkihordó kocsit kellene tartani, mint most. — Egyébiránt a tárgyalások még nem fejeződtek be véglegesen, s így van kilátás a kérdésnek ez irányban való megoldására, melyet a maga részéről is sürgetni fog.

Mady Lajos a választ nem veszi tudomásul s kéri napirendre tüzetni. A közgyűlés tudomásul veszi.

3. Mady Lajos az utcák rendezésekor kivágott fák helyén kérdőzö üregeket lát. — Kérde, az előjáróságot, hajlandó-e az utcákat végtére befásítani.

Zsoldos János kijelenti, hogy minden évben 1000 darab fát ültetnek el s arról igazán nem tehet, hogy az elültetett fákból évenként 800—900 darabot kitérnek, s hogy a háztulajdonosok se nem gondolják, se nem őrzik a fákat. A jövő március hóban ismét 1000 darabot fognak elültetni.

A válasz tudomásul vétetik.

4. Benkovits Imre a költségvetés tanulmányozása ezélebből azt kívánja, hogy a költségvetést az előjáróság az indokolással együtt nyomassa ki a képviselőknek küldje meg.

Zsoldos János figyelmezteti a felszólalót, hogy képviselőtestületi határozat van arra nézve, hogy a költségvetés ne nyomattassék ki, s bár ettől eltérni nincs ok s az eltérés nem is opportunus, ha a képviselőtestület kívánja, a költségvetés ki fog nyomattatni.

A közgyűlés a kinyomatást nem kívánja.

5. Benkovits Imre azt kérde az előjáróságtól hajlandó-e az ősz-utcai árkot, mely iszonyatos büzt terjeszt, beföldni, illetőleg csatornával ellátni?

Zsoldos János felvilágosításul elmondja, hogy az ősz-utcai árok a gyálitói csatorna

Tompa Mihály három kiadatlan költeménye.

... Költi: Rutkai Gyula, ...

Tompa Mihálynak Mehner Vilmos által 1895-ben kiadott Összes Költeményeiben az alább említett költeményeket nem találtam, s én, Tompa szellemének nagy tisztelője, nem nézhetem összetett kézzel, hogy e nagy szellem termékei közül csak egy is elveszen s éppen azért kötelességemnek tartom a közfigyelmet felhívni az alább egész terjedelmükben közölt költeményekre.

Megjelentek-e valahol a költemények vagy sem, nem tudom, s nem is voltam eddig oly körülmények közt, hogy ezt kutassam.

Arra nézve, hogyan kerültek birtokomba felvilágosítást nyújthatok.

Régen volt; a gömörmezei Rozsnyón jártam iskolába. Megjött a várt szünidő s apám értem jött. A szekér, melyen utaztak, tele volt több losonczy polgárral. Rimaszombatba értünk, s itt az öregek egy kis bufelejtőre, vagy talán jó bizonyítványaink fölötti örömlükben, betértek valahová; én pedig elmentem a Széchenyi kertbe s hangosan, szavalva tanultam Tompának „Pusztán

a település” ezimű versét. Ekkor a vállamra teszi egy uri ember a kezét s kérde.

— Jesém! Szereted-e Tompát?

— En? ! Véghetetlenül.

— S hol vetted e költeményt?

(Pusztán a település, Mehner Vilmos kiadásában: Pusztán. Kezdeté: „Repülnél, lelkem, fön repülnél...)

— Kérem alássan, apám ezt s a „Gólyát” minden vasárnap könnyek közt szavalja.

— Hol vette apád e költeményeket? (Meggézte a Gólyához eziműt is.)

— A mi vidékünkön az öregek egymástól írják le.

— De Tompát csak ismered?

— Igen, néhány verséből.

— Szervusz, öcsém! Nézz meg jól, én Tompa Mihály vagyok testestől, lelkestül. S könnytől csillogó szemekkel elment.

S én akkor láttam először eleven költőt. Az alább teljes terjedelmében közölt „Olesóság” is másolás útján került ez időtájt — még helytartó tknácsról beszélünk — birtokomba.

I.

Olesóság.

Igazán, hogy nem látott senki még Olyan jó földet, mint ez a miénk: Dieséretébe kár is kezdeni, Mert az ember nem fogy belőle ki, Bámolni való sok minden van itt, Vedd csak szemügyre téréd, halmait!... De mégis engem mindenek felett Az olesóság az, a mi meglepett.

Éppen nem lehet nagyon mondanom, Hogy nálunk a kenyér olesó nagyon; Mert évenként, hogy ne mondjak sokat, Ezren elvesznek éhhalál miatt; A só is drága! hja, haszontalan: Az a Mármaros Indiába van! A szegény ember éppen csak azért Eszik mindig olyan sajtalan¹⁾ kenyeret. De bor dolgába már csak semmi baj? Mert hisz' mit vétett Neszmély és Tokaj? Ha a józanság nem borban lakik, Borivó nálunk minden harmadik: S ha ittam-e már én bort? — Meglehet: De drága pénzért lórét eleget.

Igaz, hogy minden drága egy kiesit. De hisz' van pénz! Van érte adni mit. Alattunk a föld kienesel telve van, Még, bizony Isten! fölvelt az arany; Mert nem kell e sápadt jószág nekünk, Mi veres garast s rongyot²⁾ szeretünk.

Mi hát olesó, ha bor, só, buza van? Oh, be együgyü kérdés, Istenem! Hát a mi bor s buzánál becesebb, Kiért teremtve van minden egyéb, Ki megmarad, bár ég, föld összedül: A lélek olesó nálunk rendkívül.

De tévedésben senki se legyen! Az ördög se kap már ma lelketen,

¹⁾ Gömöri szó; e helyett: sóatlan.

²⁾ Réz s papírpénz.

nyúlványa, a község csatornájába azért nem vezetett még be, mert nincs még megállapítva a csatorna fenékmagassága s mert ez ügyben a BUR vasut és gróf Károlyi között pör folyik. A pör eldőlteig, illetőleg a csatornafének magasságának a megállapításáig a község csak akkor csatornázhatna azon a ponton, ha a képviselőtestület magára vállalna a csatornabontás és az új fenék magasságban való építés költségeit.

A közgyűlés a választ tudomásul vette.

6. *Winternitz Gyula* kérdi az előljáráságtól van-e tudomása arról, hogy a B.U.R és a B.K.V. vasut a bérletjegyek árát felemelte, s az Ujpesten lakó tisztviselők és iskolás-gyermekek érdekében hajlandó-e a bérlet-összeg leszállítása tárgyában lépéseket tenni? *Zsoldos János* bejelenti, hogy a bérletjegyekre befolyást gyakorolni — szerződés szerinti jogaink nincsenek s nem is hiszi, hogy e tekintetben teendő lépések ezé- hoz vezessenek.

Winternitz Gyula tudja, hogy az előljáráság hathatós eszközökkel bír s befolyásos egyénekre lehet szert, hogy lépései kedvező eredményt érjenek el.

A közgyűlés a bérletek leszállítása érdekében teendő lépésekre utasítja az előljáráságot.

7. *Winternitz Gyula* kérdi az előljáráságtól vajjon a B.U.R. vasut kifizette-e annak a területnek az árát, a melyet a községtől elfoglalt, vajjon kifizette-e azt az összeget, a melylyel a kövezéshez hozzá kellett járulnia; vajjon megfizette-e azt a 2°. hányadot, a mely bruttójövedelméből, szerződés szerűleg a községet megilleti?

Zsoldos János előadja, hogy mindezen sérelmek már a múlt évben felterjesztettek a kereskedelemügyi miniszterhez, miután azonban, a mai napig sem nyertek elintéztést, az előljáráság közigazgatási végrehajtás útján fogja behajtani a községet megillető összegeket.

A közgyűlés a választ tudomásul vette.

8. *Dr. Kis Sándor* a mai tárgysorozat első pontjáról, nevezetesen a törvényhatóságilag jóváhagyott községi szabályrendeletekről azt hallja, hogy ezek kihirdetési nem fognak, a mi által a tisztikar még kellemetlenebb bizonytalanságnak szolgáltatnak ki, mint a milyenben eddig élt, amennyiben a magánmunkálatok után járó díjak már beszolgáltatnak a községi pénztárba, a fizetésük azonban még mindig a régi. Igaz-e, hogy valamelyes titkos rendelet folytán vétettek le a szabályrendeletek a mai napirendről?

Zsoldos János kijelenti, hogy titkos rendeletről nincs tudomása, a szabályrendeletek jóváhagyásának kihirdetése egyszerűen azért marad el, mert ő az életbe léptetési javaslattal még nem készült el. Egyébiránt ehhez a tárgysorozat első pontjánál lehet hozzászólni.

Napirend.

A napirendre kitűzött tárgyak fölött a képviselőtestület a következőleg határozott:

1. A törvényhatósági közgyűlésnek a

gyepmester fizetése, Király Janka óvónő korpótlása, Gerő Zsigmondnak a községgel kötött szerződésére vonatkozó s jóváhagyó határozatai tudomásul vétettek: a napirendről levett szabályrendeletekre vonatkozólag pedig utasított az előljáráság, hogy azok törvényhatósági jóváhagyását harmincz napon belül hirdesse ki.

2. A község Zökepenzeinek elhelyezésére vonatkozólag névszerinti szavazással azt határozta a közgyűlés, hogy azok az eddigi pénzintézeteknél ma adnak elhelyezvesegyzersmind kiküldte Benkovics Imre képviselőt, hogy az Ipartestületi Hitelszövetkezet mérlegét tekintse meg s tegyen arról az előljáráságnak jelentést, az előljáráság pedig, ha a mérleg megfelelő, a község tőkéből helyezzen el az Ipartestületi Hitelszövetkezetnél is.

3. A gazdasági iskola felállítását az iparostanoncz-iskola keretén belül, az ipariskolai bizottságra bízta a közgyűlés.

4. Az országos gyermekmenhely Ujpesten felállítandó fiókjának az ellenőrző bizottságába a közgyűlés Illek Vincze, Mády Lajos, Geduly Lajos, dr. Venetiáner lelkészeket, továbbá Scherert és Józsa D. iskolai igazgatókat, Busffy Istvánt, Szabó Jenőt, Ladányi Zsigmondot, Dr. Hédevári Ernőt, Ehrenwald Lászlót és Hőbert Bélát választotta meg.

5. A piaczi helypénz díjszabás megállapítása ügyében kiküldött bizottság jelentését, mely az eddigi díjszabás változatlan meghagyását javasolja, tudomásul vette s egy ellenőrző bizottságot küldött ki, melynek Mády Lajos, Kárpáthy J., Ladányi Zsigmond, Krapp M., és Kuthy I. a tagjai. Egyszersmind utasította az előljáráságot, hogy tegyen felterjesztést a vármegyéhez az iránt, hogy vagy engedtessek meg Ujpest iparosainak is, hogy Rákospalota piacán ipar-cikkeiket árúsihassák, vagy pedig tiltásanak el Rákospalota iparosai az ujpesti piacon való árúsihástól.

6. Az előljáráság azon jelentését, hogy a törvényhatósági bizottságnak a gróf Károlyi Sándor telekfelosztási ügyében hozott határozatát megfélebbezte: a közgyűlés tudomásul vette.

7. A magyar általános takarékpénztár r. t. mint Roheim Náthán vállalkozó jogutódjának az egészségi ajánlatát, a közgyűlés terjedelmes vita után mellőzte.

8. Braun Farkas fogyasztási szemlésez felelőbészését, 4 K bírság tárgyában, a közgyűlés elutasította.

9. Dr. Balassa Károly felelőbészését az előljáráság véghatározata ellen a közgyűlés elutasította s az Előljáráság határozatát helyben hagyta.

10. A Magyar cacao és esokoládé-gyár esődtömeggondnoka Farnady József ügyvéd felelőbészésének, a késedelmi kamatok tárgyában, a közgyűlés helyt adott, de utasította az előljáráságot, hogy a késedelmi kamatokat az új tulajdonostól hajtja be.

11. Frisch Jakab illetősége elismertetett, ellenben Thomasz Dánielé nem ismertetett el.

12. A Szathmáry kiskorúak esekély öszszegű örökségére a közgyűlés tartásdíj fejében nem tart igényt s meghagyja azt az árváknak.

13. Müller Zsigmond ügynöknek, a község házi vendéglő bérbeadásánál felmerült közvetítési díjak ezímen 150 koronát szavazott meg a közgyűlés.

14. Az előljáráság előterjesztését a községi adók leírása és visszautalása tárgyában helyben hagyta a közgyűlés.

Február hó 13-án.

15. Az 1894., 1895., 1896., 1897. és 1898. évi közpénztári számadásoknál talált észre vételek tárgyában, a törvényhatósági bizottság által marasztaló tételekre vonatkozólag a közgyűlés a számadókat a visszafizetés kötelezettsége alól felmentette.

16. A községi vágóhíd építése tárgyában a közgyűlés utasította a vágóhídi bizottságot, hogy 30 napon belül szerezzen és biztosítson egy alkalmas telket, készítse el a tervet s a finanszírozás és a jövedelmezőség tekintetében tegyen javaslatot.

17. A váci-uti főgyűjtő-csatornának az egyesült villamossági gyárig való meghosszabbítását a közgyűlés elfogadta s annak végrehajtására az előljáráságot felhatalmazta.

18. Az állandó s az adhoc bizottságokat a közgyűlés megválasztotta. (A bizottságok névjegyzékét jövő számunkban hozzuk. Szerk.)

19. A gyermekkorház létesítését a közgyűlés szótöbbséggel elhatározta. (A névszerinti szavazásnál 15 képviselő igennel és 2 nemmel szavazott.) A határozat ellen Szabó Jenő felelőbészést jelentett be.

20. A koresmák apasztására vonatkozólag a közgyűlés utasította az előljáráságot, tegyen felterjesztést az iránt, hogy jövőben a koresmai engedélyek megadásánál az előljáráság véleménye is megfigyeltassék.

21. A közgyűlés felhatalmazást adott az előljáráságnak, hogy az 1904. évre az alapokból esetleges ideiglenes átutalásokat eszközölhessen.

22. Helyt adott a közgyűlés Effenberger Ilona és Tonheimer Cornél azon kérelmének, hogy községi kötelekbe való felvételük kilátásba helyeztessék.

23. A váci káptalan kérelmének, a járdaköltség leírása iránt helyt adott a közgyűlés, de dr. Kálmán Odón jogi véleménye alapján utasította az előljáráságot, hogy ingatlanok árvezetésében mindig vegyen részt és szükség esetében tegyen pótajánlatot is.

24. Stahl Jánosné, Vladuez Etelka és Spielvogel Józsefné születőnök oklevele meghirdetett.

Napirend után.

Wolfner Tivadar országgyűlési képviselő kilátásba helyezte a képviselőtestületnek,

És rája egy rozsdás batkát se költ,
Mint csak nem rég itt, ötven év előtt,
Hogy oly templomban imádd Istened,
Melyen kereszt van a kakas helyett.
Ezért bizony pénzt markodba nem önt,
Mert a világ ma már nem oly bolond.
Mindamellet ne félj, mert megveszik
Eladó lelked, szívesen pedig.
A vásár áll, mint állott valaha,
Csak a vásártér változott vala,
Vevő s adó egyaránt alacsony,
De magas ám bezzeg a jutalom.
Mert ott mutattak föl a csillagok
Fölé³⁾ — mutatják itt a csillagot.⁴⁾
De tán nyiltabban is beszélhetünk.
A hogy bír, gázol, gázol nemzetünk;
Mert más nép mellett nem feledleti,
Mennyivel adós még a sors neki;
De saudán nézve ezt a hatalom,
Hátra tolni vágy titkos utakon,
S e ezéla önfajunkból szedeget
Honáruló, nyomorult kémekeket.
Az ily lélek olesó, fájdalom,
A honfilélek olesó itt nagyon.

Láttatok-e már a kezes ebet,
Ha koczot tartanak feje felett?
Szolgálj! először rákiáltanak,

³⁾ Talán: jelé.

⁴⁾ A vallási rajongók idején az egre mutattak s az abszolútikus korban muatták a mellén a csillagot — érdemjel.

R.

R.

R.

Szolgál s övé lesz a letett falat.
Ugy láttatok a kormány mit mivel
A hon sok gazlalkú szülőteivel:
Czime, polezot, rendjelt mutat nekik
S a zsiros koczot ezrenként lesik.
Isten teremtett négy lábball kutyát
S kettőre áll az néha legalább:
E nyomorultaknak két lába van,
Négykézláb járnak mégis untalan.

Megejt galambot gyors ölyű lese,
A szarvast éhes farkas ontja le;
Nézd a sik oroszlánát, tigrisét,
E két fenevad egymást tépi szét;
A magas tölgyet villám esapja meg;
S fajunk fajunkat kész emészteni,
Magunk magunknak lévén férgoi.

S a kik a méregkeverőt büntetik,
A nemzetmérgezés nem bűn nekik.
Mi lesz belőlünk, magasságos ég!
Ha ez sokáig így fog menni még?
Hisz e nép végre ugy el koresosul,
Hogy egy igaz sem marad irmagul.

De nem, nem! eljő, el kell jönnie,
Az álarczhullás rég várt ideje,
Midőn rájuk ujjal mutathatunk,
Kik aljasan koresítgaták fajunk;
Midőn a szó harsány lesz és szabad
Megnevezni a vásárlottakat.
S mi lesz fejükre méltó büntetés?

Oh, mert ezeknek egy halál kevés;
Hah, akkor, akkor... hanem meglehet,
Hogy e jó nemzet mindent elfeled,
E nagylelkű nép, oh ez megbocsát,
Késsel nyiszald bár véző nyakát,
És botlott, de bűnbánó gyermeki
Fejét keblére fogja rejteti.
S ah, mily érzékeny, boldog jelenés...
A megtérők ugy megzokognak... és
Függenek jó anyjoknak nyakán,
Mint feltetekergőzött kígyó a fán:
Oh, hát a esők, mely ég az ajkakon:
A nadályéval mindenben rokon.

S látván a hon a hü ragaszkodást,
Megkedvelé őket szemlátomást,
Es régi tetteik megmérve jól:
Hát honáruulás egyikből se szól,
S imitt-amott olyan is akad,
Mi nem volt más, mint honfiáldozat.
S jóságos ég! mi nem jó mindához:
Ők nemesak az, hogy szent ártatlanok,
Sőt érdemüknek rende, száma sok.
S a hosszú türés után ideje,
Hogy hűségük jutalmát elvegye!

Szeresd, jutalmazd hát őket hazám!
Kegyeddél árazd el egymásután,
Add meg e népnek, a mit érdemel:
Fenyítőház, — de még jobb a kötel.

(Folyt. köv.)

hogya a járásbírók helyiségeit nem kell a községnek a megállapított idő lejártáig díjtalanul átengedni, miért is a közgyűlés jegyzőkönyvi közlönetet szavazott Wolfner Tivadar országgyűlési képviselőnek s az ügy mielőbbi elintézése céljából egy bizottságot küldött ki, melynek Wolfner Tivadar, Máty Lajos és Zsoldos János a tagjai.

H I R E K.

Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés érdekében f. é. február hó 11-én tartott meg Ujpesten az előértekezlet, melyen Sándor Pál országgyűlési képviselő, miután ezen egyesülés végrehajtó-bizottságának az elnöke, is részt vett. Az értekezletet, melyen 40-50 ujpésti kereskedő jelent meg, Németh Gyula üdvözlő szavakkal nyitotta meg, mire Sándor Pál országgyűlési képviselő megköszönve az ügy iránti érdeklődést, egy határozatos beszéd keretében kifejtette az egyesülés szükségességét, üdvösségét, az e téren eddig elért eredményeket s végül felkérte az egyesülés felhívta az ujpésteieket, hogy a magyar kereskedők önértékének emelése, becsületének megvédése, a gőczpontok megteremtése, a kereskedelmi érdekek istapolása a felmerülő panaszok orvoslása céljából lépjenek be egyenként is az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülésbe. Ha Németországban a „Bund der Kaufleute”, amelynek ma már 200,000 tagja van el tudta hallgattatni az ellenséges agrár hangokat, akkor talán a 120,000 magyar kereskedő is utját fogja állhatni a feudális törekvéseknek s meg fogja a saját érdekeit védeni azokkal szemben, akik megtámadják. Tömörüljenek, csatlakozzanak tehát!

Az éljenzéssel fogadott beszéd után Friedmann Armin köszönetet mondott Sándor Pál országgyűlési képviselőnek az értekezleten való megjelenéséért, előadásáért s indítványozta, hogy az egyesülés szervezése érdekében az előmunkálatok tétessenek folyama'tba s e célból rövid idő alatt egy szervező-bizottsági gyűlés tartassék. Az indítvány elfogadtatott s az értekezlet, miután Németh Gyula elnök még egyszer köszönetet mondott Sándor Pál országgyűlési képviselőnek fáradozásáért, véget ért.

A szervező-bizottság f. é. február hó 16-án tartotta az „Ujpésti kereskedelmi és iparbank” helyiségében gyűlését, s elnökévé Németh Gyulát, jegyzőjévé pedig dr. Kálmán Ödön, választotta meg. A szervező-bizottság ezen ülésén kimondotta, hogy a taggyűlést a legszélesebb körben megindítja, hogy az O. M. K. E. alapszabályainak 30. § a értelmében a szükséges 100 aláírást megszeresse, hogy Ujpest is mint önálló kerületi gőczpont szervezkedhessék. Elhatározta továbbá a szervező-bizottság, hogy azon esetre, ha a szükséges aláírások meglesznek, az alakuló nagygyűlést márczius hó közepén megtartják. Hiszünk, hogy Ujpest kereskedői eme reájuk nézve fontos és üdvös mozgalomhoz teljes számmal fognak csatlakozni és lehetővé fogják tenni az O. M. K. E. céljainak megvalósítását.

Halálozás. Özv. Scherer-Gülez Antalné szül. Walzel Agnes urasszony f. é. február hó 11-én életének 66 ik évében jobblétre szenderült. Az elhunytban Scherer Gyula ujpésti áll. polgári leányiskolai igazgató az édesanyját gyászolja. Az elhunyt hült tetemeit f. hó 13-án nagy részvéttel kísérték ki az örök nyugalom helyére.

Zolnay Jenő dr. vármegyei főügyész munka és tiszteletdíja. Lapunk 1903-ik számában „A községi gazdálkodás tükre” című cikkünk 5-ik pontjában felemlítettük, hogy a községi számadásokat felülvizsgáló vármegyei számvizsgáló bizottság alapján, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye törvényhatósági bizottsága a 1070/1903. számú közgyűlési határozattal arra kötelezte Ujpest község számadóit, hogy a Dr. Zolnay Jenő ügyésznek, a Schön és Pollák ellen folytatott per sikeres befejezéseért jutalomként kiutalványozott 100 frot fizessék vissza, mert Zolnay Jenő dr. a számára bíróság megítélte s a pervezetés végéig által kifizetett perköltség által dusan meg volt jutalmazva. Dr. Zolnay Jenő tb. főügyész, aki lapunkból értesült a véghatározatról, a határozat megindoklását magára nézve sérelmesnek találta, vizsgálatot kért maga ellen, melynek folyamán kitént, hogy Ujpest községe a jelzett pörben Zolnay Jenő dr. hathatós vé-

delme folytán 14720 frot 89 kr. helyett csak 761 frot 60 kr. tőke megfizetésére köteleztetett; hogy a pörköltségek a peres felek között kölcsönösen megszüntettek és a tb. főügyész díjai és költségei Ujpest községgel szemben csak 130 frotban állapították meg. Zolnay Jenő dr. a perköltségek kölcsönös megszüntetése és a neveltségesen csekély 130 frotnyi perköltség összege ellen is felebbezett. A királyi tábla és Curia azonban, miután az ügyész nem Ujpest, hanem csak a saját nevében adta be felebbezését, az első fokú ítéletet helyben hagyta, mire dr. Zolnay Jenő felterjesztést tett Ujpest községhez, hajlandó-e a község valamelyes munkadíjat a részére még megállapítani. Erre a község képviselőtestülete 100 frot munka és tiszteletdíjat szavazott meg. A vizsgálat folyamán kitént továbbá az, hogy a bíróság megállapított 130 frottal együtt fizetett a község az előlegekkel együtt 298 frot 56 kr.; hogy ebből 139 frot 36 kr. készkiadás volt s így a munkadíjra csak 159 frot 20 kr. maradt. „Ilyen tényállás mellett a vármegye alispánja midőn kijelenti, hogy a „Közérdek” közleménye nem állott reális alapon, a bíróság megállapított 130 frot fölül az egész összeget vagyis 298 frot 56 kr. mint munka és készkiadást megállapítja, kiutalványozza és tekintettel arra, hogy ezen összeget Ujpest községe már ki is fizette a kifizetés tényét megállapítja s egyszersmind a 22598 1903. kig. és 1070 1903. közgy. számú határozat pontjának igazolásával, a határozatot a számvizsgáló bizottsággal, Ujpest községgel s a tb. főügyész uralra közli. „Beniczky alispán ur e határozatára, mely f. é. február hó 6-án kelt, részünkről tisztelettel csak azt jegyezzük meg, hogy a „jutalom” szót s az indoklást mi a törvényhatósági bizottság 1070. számú eredeti véghatározatából jegyeztük ki és így nem a „Közérdek” közleménye, hanem a véghatározat s a községi számadásokat felülvizsgáló számvizsgáló bizottság jelentése nem állott reális alapon, mert ha azon állott volna, nem lett volna szükséges a 1070-ik számú határozat ide vonatkozó pontját igazolni.

Az ujpésti Ipartestület f. é. márczius hó 13-án d. u. 2 órakor tartja a testület tanácsstermében rendes évi közgyűlést, melynek következő a tárgysorozata: 1. Évi jelentés az ipartestület 1903. évi működéséről. 2. Az 1903. évi zárszámadás előterjesztése s ezzel a felmentvény megadására iránti határozat. 3. Az 1904. évi költségvetés megállapítása. 4. Az iparkiallítás ügye. 5. Az ipartestületi betegsegélyező pénztár ügye. 6. Elnök 12 rendes és 12 pót előjárásági tagnak, továbbá 1 rendes 1 pót számvizsgáló bizottsági tagnak 3, illetve 1 évre leendő választása. 7. Az ipartestületi betegsegélyező pénztár igazgatóságába 2 rendes, 1 póttagnak 2 évre, a választott bíróságba 2 rendes, 1 póttagnak és 49 közgyűlési kiküldöttnök 1 évre leendő választása. 8. A testületi iroda és tanácssterem kibővítése iránti javaslat. 9. Indítványok. A testületnek ez idő szerint 1015 tagja van (a múlt évben 927 volt.) A szaporulat tehát 88. A nyilvántartott tanoncok száma 720. Az egész éven 1364 munkakönyvet és 163 ideiglenes igazolványt adott ki az ipartestület. A munkás lajstrom szerint az 1903-ik évben összesen 11955 munkaviszony iktattatott be és pedig 7575 iparos segédre s 4380 gyári munkásra nézve. A belépő iparos segédek száma 3971, a kilépőké 3604 volt.

Eljegyzés. Hochhäuser Izsó a Reiner József budapesti nagykereskedő özég utazója eljegyezte Katz Szerén kisasszonyt Nagyváradról.

Az ujpésti Chewra Kadischa f. évi február hó 23-án délután fél 5 órakor rendes közgyűlést tart, melyet hitsonoklattal egybekötött isteni tisztelet előz meg. A közgyűlés napirendje a következő: 1. Az 1903. évi jelentés előterjesztése. 2. Számvizsgáló-bizottsági jelentés és ennek alapján a felmentvény megadására. 3. Öt tagú számvizsgáló-bizottság választása. 4. Egy képviselőtestületi tag választása. 5. Előjárásági javaslat a tagsági és temetési díjak felemelése ügyében.

Köszönetnyilvánítás. Vizi György helybeli lakos Istrán-utca 6. sz. 100 darab kenyerezt osztott szét. A szegények nevében Lindt János községi bíró mond köszönetet az adakozóknak.

A békeltető bizottság múlt évi működése. Az ujpésti Ipartestület békeltető bi-

zottsága az 1903-ik évben 177 ügyet intézett el, még pedig 81-et egyezségileg, 96-ot határozatilag. A határozatok közül 36-nak végrehajtás után kellett érvényt szerezni. A határozattal meg nem elégedő felek közül 18-an terelték ügyeiket a rendes bírói utra. Ezenkívül Pohl Károly ipartestületi titkár a panaszoló felek ügyeit 217 esetben kibékítés által intézte el.

Kamarahangverseny. Az ujpésti Zeneművelő Egyesület f. évi február hó 10-ki kamara-hangversenye méltóan csatlakozik az elődjeihez, sőt annyiban felülmúlja azok értékét és becsét, a mennyiben ez alkalommal a nemzeti érzésnek is hódolt a zeneművészet oltárán. A magyar zeneszerzők vonósnyegese és zongoraötöse felejthetetlen művelzetet nyújtott az előkelő közönségnek, a mely viharos tapsokkal s éljenekkel jutalmazta meg a közreműködők művészi játékát. Nagy tetszést aratott énekszámaival Bleuer Andorin urhölgy is, a ki az előadott dalműnek szépségét teljesen kidomborította s a kit dr. Olgyay K. ur pompásan kísért a zongorán.

Köszönet. A jutegári tüzoltók és munkások bálbizottsága köszönetét nyilvánítja mindazoknak, kik a bál sikeréhez ugy erkölesli, mint anyagi támogatással is hozzájárultak. A bálbizottság a tiszta jövedelem egy részét letétbe helyezte az ujpésti kereskedelmi és iparbankban a jutegári szegénygyermek felruházására. A gyár igazgatósága 200 koronát adományozott a bál céljára. Az összes nyomtatványokat Fuchs Antal és József ujpésti nyomdatulajdonosok díjtalanul szállították. A tiszteletjegyeket megváltották: I-ső magyar csavargyár, Engelmann H., Schreiber Gyula és Schön Ignác 20-20 K, Weissenstein igazgató, Salgó-Tarján k. b., osztr. Anglóbánk, özv. Szladek Anna, Székely Ignác, Eisele József, Láng L. gépgyár, „Danubius” gyár, Egyedi L. szeszgyár, Carró és Jellinek, Bis Adolf, Pollák K. és társa, „Phönix” biztosító társ., Sonnenfeld Lina és fiai, dr. Wolfner Jakab, Brück Hugó, Götzelmann Tivadar, Wolfner Gyula és társa 10-10 K, Cseh Iván és Stubenvoll József 8-8 K, dr. Bende Ödön, Pasut Lajos, dr. Elek, dr. Szabó Béla, Zaccaria Péter, Auer József, Splivaló E., Szeiderhelm R., Unger János és dr. Holló Arthur 6-6 K, Heinrich és társa, Balog Soma, Seligmann R., Redlich Ohrenstein és Spitzer, Erzsébet gőzmalom, Szell Manó, Tarján N., dr. Kiss Sándor, Wuttke Ferencz, Rosemann és Kühnemann, I. magy. Csavargári tüzoltó-test., Podwinecz és Heiszler, Fürst Gerson, Leiner Fülöp, Leiner testvérek, dr. Fuchs József, dr. Fodgyas Gyula, Plum és Popper, Pesti Hengermalom, dr. Jellinek, özv. Schererné Szalamon Rezső, Müller József, Német Antal, magy. gazdasági gépgyár, Péntek Imre, Erker András és Feldmann József 5-5 K, Auer és Kisfalvi, Machlup, Hartwich István, Nasser testvérek, Friedmann Armin, dr. Venetianer, Schwartz Jakab, Illek Vincze, Kamerholz I., dr. Führer Simon, Csepessanyi Béla, dr. Nagy Lajos, Klopfer Lipót, Herzeg József, Fülöp Ferencz, Halamasek T., Lippner C., Pis Miklós, Ruzs Pista, Schöber Károly, Bonin István, Tárnoki Ferencz, Opfermann N., dr. Altwehr József, Deucht Adolf, Ujpésti kereskedelmi bank, Rosenthal Zsigmond, Renner Adolf, Vajda Manó és Csavargári tüzoltóság, 4-4 K, Auer Béla, Steiner Ödön, Jung Antal, Körsösi Lajos, dr. Seligmann Jenő, Németh Gyula, dr. Kálmán és Wágner Samu 3-3 K, Drach Gyula, Deutsch Ignác, Máté Ambrus, Helle Antal, Kohn A. M., Lampel Géza, Brunner L. L., Hoffer Ottó, Merkas István, Grosz Adolf, Beneze N., Klein Bernát, Hofmandia N., özv. Kresztian Károlyné 2-2 K, Klein Armin 1 K.

A „Józan emberek Pihenőjének” f. évi január 24-től február 13-ig 878 melegedő és 97 éjjeli vendége volt, továbbá 915 adag tea és kenyér szolgáltatott ki. Adakoztak: Leiner Fülöp és Fia 40, Fuchs N. 10, Lövi Dávid és Fiai 50, Weisz Adolf 10, Weisz Mór 10, Lázár Béla dr. 10, Első Magyar Csavargyár R. T. 20, Linezer Károly és Fiai 20, Első osztr. Jutefonó és Szövőgyár 20, Roessemann és Kühnemann 20, Magyar aczélárugyár R. T. 20, Eisele József 20, Egyedi Lajos 10 koronát. Eddig befolyt készpénzben összesen 635 korona 40 fillér. Hálás kszönet a jószívű adakozóknak.

— **Jelmez-estély.** A „Danubius Daloskőr” jelmezestélyére nagyban folynak az előkészületek, különösen a hölgyek szebbnél szebb jelmezekben készülnek megjelenni. A férfiak pedig, kik a „Danubius Daloskőr” multságán mindig kitűnően mulattak, még a podegra kedvéért sem maradnak otthon. A jelmezestély különben febr. hó 20-án a „Közművelődési Kör” helyiségeiben fog megtartatni. Személyjegy előre váltva 1 K 60 f. Családjegy 3 K. Különb. a pénztárnál 2 illetőleg 4 K. Kezdeté 8 órakor s a ki pontosan meg nem jelenik, az nem fogja hallani azt a szerelmi vallomást, melyet a Daloskőr fog tenni azzal a dallal „Elvénnelek csak adnának!” s így a jövő farsangig nem jön tisztába ő vele!

— **Disztorna.** Az „Ujpesti Tornaegyesület” f. évi február hó 18-án este 7 és fél órekor a Lőrincz-utcai állami elemi iskola tornatermében disztornát rendez, melynek következő a sorrendje: 1. Felvonulás. 2. Szabad gyakorlatok szulzóval. 3. Csapat-tornázás nyújtón, korláton, lovon. 4. Összetett verseny, nyújtó magasugrás. 5. Egyéni versenyek: függéskedés, súlyemelés, békázás. 6. Gula. 7. Dijkiosztás. 8. Elvonulás. A disztosna alatt cigányzene játszik.

— **Az újpesti kereskedők és szatócsok árutermelei szövetkezete** f. évi február hó 14-én tartotta meg Grünbaum Lajos elnöklése mellett V. évi rendes közgyűlését. Az elnök üdvözölte a megjelent tagokat, megállapította a határozatképességet, a jegyzőkönyv vezetésére dr. Kálmán Ödön ügyészt, a hitelesítésére Veszprémi József és Richter tagokat kérte föl s a közgyűlést megnyitotta. A közgyűlés a mérlegszámlát fölolvastattnak tekintette, az igazgatóság azon javaslatát, hogy a 2108 K. 72 f. nyereményegyenlegnek 25%-ka a tartalékalaphoz esatoltassék, a többi pedig a jövő év számlájára irassék át, elfogadta s a felügyelő bizottság jelentésének felolvasása után a felmentvényt úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő bizottságnak megadta. Hozzájárult továbbá az alapszabályok 7., 9., 12., 17., 18. 20. és 25. §-ának oly irányu módosításához, hogy: jövőben a szövetkezetnek tagja lehet mindenki, a kinek az aláírását a törvény elfogadja, kiskorúság esetében pedig a ki gyámja beleegyezését elnyeri; —

hogy a közgyűlésen való meghívó jövőben a tagoknak megküldése mellett a szövetkezet helyiségében függesztetik ki; hogy az, a ki üzletresztét teljesen nem fizette be, osztalékot csak a befizetett összeghez arányítva fog kapni; hogy a választmány csak 12 rendes és 3 póttagból fog állani s ezek kisorsolás mellőzésevel minden évben újra választatnak; hogy a választmány nem havonként, hanem negyedévenként legalább egyszer ülésezik s a közgyűlés meghívója és mérlegszámlája csak a helybeli lapok egyikében tétetik közzé. A közgyűlés végül 4 felügyelő s 12 választmányi tagot választott s ezzel a közgyűlés véget ért.

— **Aki kertjét szereti, szép virágokat és kitűnő konyhakerti terményeket akar,** az fedezze magszükségletét Mauthner Ödön és kir. udvari magkereskedésében Budapesten, Rottenbiller-utca 33. A ezég idei árjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, kívánatra mindenkinék ingyen küldi. Ezen árjegyzék az általánosan ismert, világhírű, kitűnő magvakon kívül, még a különösen érdekes és meglepő konyhakerti- és virágújdonságoknak egész sorozatát is tartalmazza.

Nyilttér.*

Bátorkodom Ujpest igen tisztelt közönségét ezennel értesíteni, hogy a piacon István-tér 18. számú házban elhelyezett „Angyal” című gyógyszerárt megvettem néhai Csepesányi B. Arpád urtól, és hogy a magy. kir. Belügyminiszter 1131 1904. IV.-b. számú végzése alapján a gyógyszerárt személyes üzleti jogát nevére átruházta.

Gyógyszertáramat úgy jelenben, mint a jövőben fel fogom szerelni a legjobb minőségű gyógyszeranyagokkal, antiszeptikus kötszerekkel és betegápolási czikkkel, valamint az összes engedélyezett bel- és külföldi speciálításokkal és mindenkor arra fogok törekedni, hogy kifogástalan, előzékeny kiszolgálás, különösen a gyógyszerek pedáns tiszta és hatékony előállítását által, gyógyszerártáramat személyesen úgy vezesse, hogy az a modern higéa legmesszebbmenő követelményeinek teljeseu megfeleljen.

Ez alapon kérem úgy az igen tisztelt orvos urak, mint pedig az igen tisztelt közönség jóindulatu pártfogását.

Ujpest, 1904. február havában.

Tisztelettel

Csermák Károly

gyógyszertár-tulajdonos.

*) E rovat alatt közlöttekért, felelőséget nem vállal a szerkesztőség.

HÁZI KÚRA

a pöstyéni ásvány-iszappal
(csúz, köszvény, neuralgiák (ischias), törések, flezomok utókövetkezményei stbnél).

Kiapadhatatlan forrásai következtében Pöstyén-fürdő kezelősége azon helyzetben van, hogy **természetes ásványforrás iszapját** (a kénforrások lerakódása) házi használatra bárhova szállíthatja.

Ezen gyógyeszközt az orvos urak szívesebben alkalmazzák **minden más gyógyszernél**, mert a szervezetet (gyomrot) meg nem támadja, de a beteg is hálás, hogy saját házi orvosa kezelése alatt megmaradhat és — tél idején — nem kénytelen otthonát elhagyni.

Az iszapgyógykezelés nem gátolja a beteget rendes foglalkozásában; ez borogatás vagy tagfürdő alakjában alkalmaztatik (láb- és kar-bántalmaknál). A tagfürdőkhez megfelelő anyagból készült edények kölesonképen is szállíthatnak.

Egy és ugyanazon iszap — hévvel együtt — bármily gyakran használható s így a kúra igen olcsó. Egy 5 klgos láda iszap 8 korona, egy üveg hévvel 40 fillér.

Ezen forrástermékek

UJPESTEN,

Szél Manó

4.
gyógyáru üzletében Árpád-ut 60. sz. és a gyógyszerárakban is kaphatók. Pöstyén-fürdő minden évadra (a télire is) be van rendezve.

Fuchs Antal és József

kő- és könyvnyomdája

Ujpest, István-utca 9. sz.

Ajánlkoznak a könyvnyomdai szakba vágó munkák szabatos, gyors és pontos elkészítésére a legjutányosabb árak mellett.

Elvállalnak hírlapok és művek minden nyelvben, körlevelek, táblázatok, esketési, gyűlési és egyéb meghívók, gyászjelentések, községi, ügyvédi és minden más hivatalbeli, kereskedelmi és egyetbeli nyomtatványok, szállítólevelek, falragaszok, vonalzott üzleti könyvek, folyóiratok stb. stb. a legmérsékeltebb árakon való elkészítését.